

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง เกษตรสืง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประภาพรรณ บุญรอด

21 ส.ค. 2546

167443

TH0007386

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

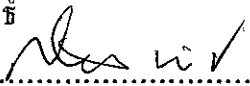
พฤษภาคม 2546

ISBN 974-352-358-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

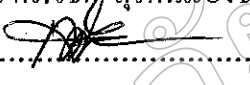
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันท์ บำเรอราช)

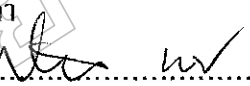
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

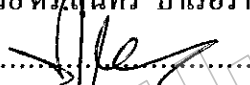
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

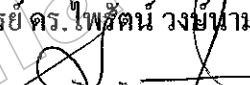
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันท์ บำเรอราช)

.....กรรมการ

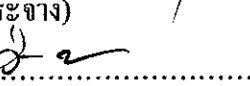
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

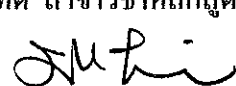
.....กรรมการ

(ดร.จิรา จันทรกระจ่าง)

.....กรรมการ

(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 26 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่กรุณาให้แนวคิดและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการ ปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณา และความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการทดลอง และหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตลอดเวลาที่ดำเนินการทดลอง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุระสิทธิ์ พรหมศิริ ที่กรุณาช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก ตลอดจนช่วยแนะนำ ให้คำปรึกษาในด้านการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

ขอขอบคุณ คุณเสาวภา นันทกิจ คุณเฉลียว รัชวัฒน์ คุณวรรัชชล วรรณ คุณจุฑาภรณ์ กองกลิ่น และคุณฉัตรชัย ศักดิ์ศิริ ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย ด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่สุดใจ เคชตุภา คุณบรรจบ บุญรอด ที่สนับสนุน ทางด้านการเงิน และเป็นกำลังใจ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นเครื่องบูชาพระคุณแม่ บวรพาจารย์ และผู้มีพระคุณที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้ความรู้ ความรัก ความเมตตา แก่ผู้วิจัยด้วยดี ตลอดมาจนสามารถทำงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ประกาศพรรณ บุญรอด

44911559 : สาขาวิชา : หลักสูตรและการสอน ; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา / กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม / เกาะสีซัง / นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประเภทวรรณ บัญรอด : การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เกาะสีซัง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (THE DEVELOPMENT OF A SCHOOL CURRICULUM ON SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE GROUP ON THE TOPIC "KOH SICHANG" FOR PRATHOMSUKSA THREE STUDENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุนทร บำรอรราช, Ed.D., วิจิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ด., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ด., 267 หน้า. ISBN 974-352-358-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การทดลองใช้หลักสูตร 3) การประเมินหลักสูตร

กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้หลักสูตร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ one group pretest – posttest design สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เกาะสีซัง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา หลังเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา สูงกว่าก่อนเรียนหลักสูตรสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. เจตคติที่มีต่อเกาะสีซังของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา หลังเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา สูงกว่าก่อนเรียนหลักสูตรสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนมีทักษะทางวิชาการร้อยละ 79.54 % ทักษะทางสังคมร้อยละ 74.75 % ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

44911559 : MAJOR : CURRICULUM AND INSTRUCTION ;

M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORD : THE DEVELOPMENT OF A SCHOOL CURRICULUM / SOCIAL
STUDIES, RELIGION AND CULTURE GROUP / KOH SICHANG /
PRATHOMSUKSA THREE STUDENTS

PRAPAPUN BOONRAWD : THE DEVELOPMENT OF A SCHOOL
CURRICULUM ON SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE GROUP ON THE
TOPIC "KOH SICHANG" FOR PRATHOMSUKSA THREE STUDENTS. THESIS
ADVISORS : SUNTHORN BUMRERRAJ, Ed.D., VICHIT SURATREUNGCHAI, Ed.D.,
AND PAIRAT WONGNAM, Ph.D., 266 P. ISBN 974-352-358-8

The purpose of this research was to develop a school curriculum on social studies, religion, and culture group under the topic "Koh Sichang" for Prathomsuksa Three students. The three – step research procedures were : 1) Curriculum Development 2) Curriculum Experiment 3) Curriculum Assessment.

Group Random Sampling was used to select the sample of 22 Prathomsuksa Three students at Chutatittevawong School, Chonburi, in the second semester of 2002 Academic Year. One – Group Pretest – Posttest Design was used as the experimental procedures. Mean, standard deviation, and t – test were used as the statistics in this research.

The study revealed that :

1. The development of the school curriculum on social studies, religion, and Culture under the topic "Koh Sichang" for Prathomsuksa Three level was achieved and absolved to be used as a learning curriculum.

2. The learning achievement of the students after studying according to the school curriculum was shown to be significantly higher than before studying at the statistical level of .01.

3. The attitude towards Koh Sichang of the students after studying according to the school curriculum was shown to be significantly higher than before studying at the statistical level of .01.

4. The academic and social skills of the students were 79.5 % and 74.75 % which were higher than the criteria mentioned (70 %).

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฎ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	7
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	13
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	19
กระบวนการเรียนรู้.....	34
หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	44
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	50
เจตคติและการวัดเจตคติ.....	56
ข้อมูลอำเภอเกาะสีชัง.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	74

บทที่

หน้า

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร.....	74
ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร.....	98
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตร.....	103
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
ขั้นตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตร.....	104
ขั้นตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หลักสูตร.....	110
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
สรุปผลการวิจัย.....	114
อภิปรายผลการวิจัย.....	115
ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้.....	119
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	120
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก.....	128
ภาคผนวก ข.....	130
ภาคผนวก ค.....	137
ภาคผนวก ง.....	245
ภาคผนวก จ.....	248
ภาคผนวก ฉ.....	259
ภาคผนวก ช.....	262
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	266

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	17
2 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระที่ 1 มาตรฐานที่ ส 1.2.....	25
3 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระที่ 2 มาตรฐานที่ ส 2.1.....	26
4 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระที่ 3 มาตรฐานที่ ส 3.1.....	28
5 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระที่ 4 มาตรฐานที่ ส 4.2.....	30
6 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระที่ 4 มาตรฐานที่ ส 4.3.....	31
7 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระที่ 5 มาตรฐานที่ ส 5.1.....	32
8 แสดงผลจากการสัมภาษณ์.....	75
9 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 1 มาตรฐาน ส 1.2.....	76
10 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 2 มาตรฐาน ส 1.2.....	77
11 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 3 มาตรฐาน ส 3.1.....	77
12 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 4 มาตรฐาน ส 4.2.....	78
13 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 4 มาตรฐาน ส 4.3.....	79
14 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 5 มาตรฐาน ส 5.1.....	80
15 แสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี กับสาระการเรียนรู้รายปี.....	81
16 แสดงการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา.....	83
17 แสดงแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	85
18 แสดงโครงสร้างและอัตราเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษา.....	90
19 แสดงโครงสร้างและอัตราเวลาเรียนของสาระการเรียนรู้ต่างๆ.....	91
20 หน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	92
21 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3.....	93
22 กำหนดเวลาในการดำเนินการทดลอง.....	102
23 ความเหมาะสมความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตร.....	105
24 ข้อเสนอแนะจากการประเมินโครงสร้างหลักสูตร.....	110
25 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของหลักสูตรสถานศึกษา.....	111
26 เปรียบเทียบเจตคติต่อภาษาอังกฤษ.....	112
27 ผลการประเมินตามสภาพจริง.....	112

ตารางที่

หน้า

28 การวิเคราะห์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	258
29 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	260
30 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบวัดเจตคติต่อภาษาอังกฤษ.....	261

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 แสดงการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	94
2 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยสื่อมัลติมีเดีย.....	263
3 การให้ความรู้โดยวิทยากรท้องถิ่น.....	263
4 การให้ความรู้โดยปราชญ์ท้องถิ่นที่แหล่งการเรียนรู้.....	264
5 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....	264
6 การเรียนรู้จากแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์.....	265
7 การเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	265